

vislosti s tím bylo třeba zjistit, jaké místo zaujímá pohybová aktivita a tělesná výchova vůbec v životě rodin s malými dětmi, a zda tato skutečnost také ovlivňuje participaci na společném cvičení s dětmi.

Prokázalo se, že zájem o cvičení s dětmi a jeho intenzita je vyšší v rodinách, kde rodiče intenzivně cvičí a sportují, resp. v rodinách, které se tělovýchovným aktivitám věnovaly dříve.

Frekvence cvičení a sportování je u skupiny dospělých cvičenců následující:

- jedna čtvrtina všech dotazovaných cvičí a sportuje jednou týdně, resp. několikrát týdně (tj. kromě cvičení v oddílech rodičů a dětí);
- asi polovina dotazovaných cvičí a sportuje v současné době velice nepravidelně (většina z nich ale intenzivněji cvičila v minulosti);
- v oddílech rodičů a dětí cvičí rovněž malá část cvičenců (7%), kteří se v minulosti tělovýchovné činnosti nevěnovali a ani dnes ji jiným způsobem neprovozují.

Frekvence pohybové aktivity rodičů resp. prarodičů dětí je pochopitelně různá podle věku, vzdělání, pohlaví a počtu malých dětí v rodině. Je také různá podle toho, kdo z rodiny je zainteresován na společném cvičení rodičů a dětí. Následující tabulka ukazuje, jaká frekvence pohybové aktivity je typická pro různé věkové, vzdělanostní atd. skupiny dospělých cvičenců.

Ukázalo se, že v případech, kde se cvičení s dětmi zúčastňují oba rodiče, existuje zřejmě „zakotvenost“, silná fixace a pozitivní vztah k tělovýchovné činnosti vůbec. Pro úspěšný pohybový rozvoj dětí v těchto rodinách je vytvořeno dobré zázemí. Tito rodiče většinou patří do věkové skupiny 26–30 let a dosáhli vyšších stupňů vzdělání.

Dosavadní zjištění dále prokazují, že v rodinách, kde pohybová aktivita zaujímá vyšší místa v hodnotovém systému rodičů resp. prarodičů dětí, je také více rozšířeno společné cvičení rodičů a dětí – tato nová, progresivní forma pohybové aktivity. Zůstává otázkou, jak na druhé straně stimulovat rodiny (rodiče), kde zájem o pohybovou aktivitu je malý.

Závěrem

Konstituce rodiny přináší pro její členy řadu pozitivních stimulů k realizaci společných zájmů a aktivit, na jejichž bázi se mohou vytvářet pozitivní předpoklady k prohlubování partnerských a rodinných vztahů. Cvičení rodičů a dětí se pro řadu rodin s malými dětmi (pro rodiny dvougenerační i třígenerační) stává jednou z těchto společných aktivit. Vzniká na základě zájmu rodiny přispět k pohybovému a psychickému rozvoji dítěte a pozitivně ovlivňuje rodinné klima. Výsledky šetření rovněž ukazují, že přispívá k pocitu plnějšího a spokojenějšího prožití volného času.

Dominujícím motivem účasti rodičů na společném cvičení byl především „zájem o dítě“. Současně však více než polovina dospělých má pocit „vlastního nedostatku pohybu“ a chce si při této příležitosti zacvičit. Pro tuto část našeho souboru se cvičení s dětmi stalo velmi oblíbenou činností fixovanou v jejich denním (týdenním) režimu a struktuře volného času.

Jaroslav Hudeček

Výuka řízení sociálního rozvoje pracovních kolektivů

S intenzivním rozpracováváním otázek sociálního plánování, které se má u nás v příštích letech zavést nejen ve vybraných podnicích, jako je tomu dosud, ale v celostátním měřítku, stále naléhavěji vystupuje do popředí otázka kádrů odborně připravených na tuto náročnou práci.

Proto katedra ekonomické sociologie a psychologie fakulty řízení Vysoké školy ekonomické v Praze (která v čele s prof. Kohoutem, nyníjším děkanem fakulty řízení, po světovém sociologickém kongresu ve Varně v r. 1970 začala intenzivně teoreticky studovat a při konkrétním provádění sociální analýzy pro potřeby vypracování metodiky sociálního plánování prakticky uplatňovat sovětské poznatky a zkušenosti se sociálním plánováním) zahájila 7. března 1977 v učebním středisku Vysoké školy ekonomické v Poděbradech první postgraduální kurs *řízení sociálního rozvoje pracovních kolektivů*. Je to po postgraduálním kursu sociálního plánování, který organizuje Vysoká škola ekonomická v Bratislavě, další neobyčejně významný krok v přípravách na praktické zavedení sociálního plánování ve všech státních a hospodářských organizacích.

Do prvního postgraduálního kursu řízení sociálního rozvoje pracovních kolektivů bylo přijato celkem 33 posluchačů, a to nejen z českých zemí, ale i ze Slovenska. Jde o pracovníky z podniků a nadpodnikových orgánů různých odvětví národního hospodářství (průmysl, stavebnictví, doprava, spoje, lesní hospodářství), z výzkumných ústavů i z ústředních a jiných nadřízených orgánů (ministerstvo práce a sociálních věcí, státní plánovací komise, krajský národní výbor), kteří pracují jako podnikoví sociologové a psychologové, vedoucí pracovníci oddělení pro kádrovou a personální práci, výchovu kádrů a péči o pracovníky a výzkumní pracovníci.

Kurs je dvouletý a jeho výuka obsahuje několik tematických bloků. Především jde o přednášky z marxismu-leninismu, jimiž se výuka v kursu zahajuje. Následují přednášky o teoretických a metodologických základech řízení, o informačním a rozhodovacím procesu, o kontrolním procesu, organizaci a systému řízení národního hospodářství, které budou zakončeny souhrnnou zkouškou. Posluchači se dále částečně seznámí s automatizovaným zpracováním dat, statistikou a mate-

matickými modely. Hlavní váha kursu spočívá v přednáškách z psychologie a sociologie v řízení, které budou uzavřeny samostatnými zkouškami, dále v přednáškách o kádrové a personální práci a jejím vztahu k sociálnímu plánování a konečně v přednáškách o metodách sociální analýzy a o řízení a plánování sociálního rozvoje. Z těchto dvou posledních předmětů budou posluchači skládat závěrečnou souhrnnou zkoušku. V rámci kursu se počítá též s exkurzemi do podniků.

Význam kursu byl s plnou vahou zdůrazněn v úvodních vystoupeních při slavnostním zahájení kursu.

Prof. J. Kohout ve svém zahajovacím projevu zdůraznil, jak velká pozornost se věnuje řízení sociálního rozvoje pracovních kolektivů v Sovětském svazu, neboť otázka lidského subjektu je daleko obtížnější problém než řešení problémů technického a ekonomického rozvoje. Připomenul Leninův výrok, že „teorie je zobecněná zkušenost“, a označil kurs za laboratoř, v níž se mají spojit teoretické poznatky, které může dát k dispozici vysoká škola, s praktickými zkušenostmi posluchačů. V tomto směru lze očekávat i pomoc ze strany federálního ministerstva práce a sociálních věcí a Ústřední rady odborů.

Rektor Vysoké školy ekonomické v Praze prof. S. Hradecký uvedl, že vítá kurs nového typu, který může přinést velký užitek ekonomické praxi. Vyzvedl, jakou pomocí je systém postgraduálního studia, zejména při

zkráceném čtyřletém denním studiu, které nemůže dát všechny vědomosti a poznatky, nehledě k tomu, že postgraduální studium umožňuje doplnit vzdělání absolventa vysoké školy o nové poznatky v oblastech, které se mezitím vyvinuly. Velmi významným jevem studia na Vysoké škole ekonomické v Praze je to, že se posílila výuka nejen vědeckého komunismu, filosofie a politické ekonomie, ale i psychologie, sociologie a nyní sociálního plánování.

Náměstek federálního ministra práce a sociálních věcí M. Kyselý vyzvedl skutečnost, že katedra ekonomické sociologie a psychologie se od počátku podílela na přípravách sociálního plánování na federálním ministerstvu práce a sociálních věcí. Jde nyní o to, aby se sociální plánování stalo systémem v celospolečenském měřítku, aby se stalo nejen záležitostí sociologů a psychologů, ale všech vedoucích pracovníků. Experimenty se sociálním plánováním, které se v současné době provádějí, mají své klady, ale i problémy. Řídící sféra je mnohdy pocituje jako příliš, něco „navíc“. Proto tím více je třeba uvítat nový postgraduální kurs, který přispěje jednak k rozšiřování poznatků o sociálním plánování, jednak k rozšiřování okruhu pracovníků, kteří se budou v praxi sociálním plánováním zabývat a rozhodovat o něm.

Libuše Lišková